

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi T-391/17

Rumeenia

versus

Euroopa Komisjon

Üldkohtu (teine koda) 24. septembri 2019. aasta otsus

Institutsiooniline õigus – Euroopa kodanikualgatus – Rahvus- ja keelevähemuste kaitse – Kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse tugevdamine – Osaline registreerimine – Pädevuse andmise põhimõte – Olukord, kus ei esine komisjoni seadusandlike volituste ilmselget puudumist – Põhjendamiskohustus – ELL artikli 5 lõige 2 – Määruse (EL) nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punkt b – ELTL artikkel 296

1. *Liidu kodakondsus – Kodaniku õigused – Kodanikualgatuse esitamine – Määrus nr 211/2011 – Registreerimistingimused – Kavandatud kodanikualgatus, mis peab jääma komisjoni volituste piiresse – Komisjonipoolne läbivaatamine – Kodanikualgatus, mille eesmärk on kutsuda üles võtma vastu õigusakte, millega parandada rahvus- ja keelevähemusse kuuluvate isikute kaitset ning tugevdada liidus kultuurilist ja keelelist mitmekesisust – Kavandatud kodanikualgatused, mis aitavad kaasa asjakohase pädevuse valdkonnas liidu tegevusele seatud eesmärkidele – Hõlmamine – Kavandatud kodanikualgatuse osaline registreerimine (ELL artikkel 2, artikli 3 lõige 3, artikli 5 lõige 2 ja artikli 13 lõige 2; Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 211/2011, põhjendused 1 ja 2 ning artikli 4 lõike 2 punkt b ja II lisa)*

(vt punktid 35, 36, 39, 41, 42, 44–47, 49, 50, 53, 56, 59, 72 ja 85)

2. *Institutsioonide aktid – Põhjendamine – Kohustus – Ullatus – Komisjoni otsus registreerida kavandatud kodanikualgatus – Nende põhjenduste üldsõnalisus, mis puudutavad komisjoni seadusandlike volitusi seoses välja pakutud meetmetega – Lubatavus (ELTL artikkel 296; Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 211/2011, artikli 4 lõike 3 teine lõik)*

(vt punktid 88, 91 ja 92)

Kokkuvõte

Kohtuasjas, milles tehti 24. septembri 2019. aasta kohtuotsus Rumeenia vs. komisjon (T-391/17), jättis Üldkohus rahuldamata tühistamishagi, mille Rumeenia oli esitanud komisjoni otsuse¹ peale registreerida osaliselt kavandatud kodanikualgatus (edaspidi „EKA“) „Minority SafePack – one

¹ Komisjoni 29. märtsi 2017. aasta otsus (EL) 2017/652, milles käsitletakse kavandatud kodanikualgatus „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“ (ELT 2017, L 92, lk 100).

million signatures for diversity in Europe“. Kavandatud EKA eesmärk oli kutsuda Euroopa Liitu üles parandama rahvus- ja keelevähemusse kuuluvate isikute kaitset ning tugevdama liidus kultuurilist ja keelelist mitmekesisust.

Asjasse puutuva EKA esitas komisjonile 15. juulil 2013 üks kodanike komitee. Komisjon jättis 13. septembri 2013. aasta otsusega kavandatud EKA registreerimise taotluse rahuldamata põhjusel, et EKA jäi ilmselgelt väljapoole talle antud nende volituste piire, mille alusel ta võis esitada Euroopa Liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks. Nimetatud komitee esitas hagi Üldkohtule, kes tühistas² selle otsuse põhjusel, et komisjon oli rikkunud oma põhjendamiskohustust. 29. märtsil 2017 võttis komisjon vastu vaidlustatud otsuse ja registreeris kõnealuse EKA osaliselt, sest kaks väljapakutud ettepanekut, millele EKAs viidati, ületasid komisjoni hinnangul ilmselgelt tema volitusi esitada liidu õigusakti ettepanekuid aluslepingute rakendamiseks.

Rumeenia esitas 28. juunil 2017 selle otsuse peale tühistamishagi, väites, et komisjon on esiteks rikkunud pädevuse andmise põhimõtet³ ja teiseks põhjendamiskohustust, nagu see on ette nähtud aluslepingus⁴.

Esimesena lükkas Üldkohus tagasi väite pädevuse andmise põhimõtte väidetava komisjonipoolse rikkumise kohta. Sellega seoses täheldas Üldkohus, et kooskõlas EKA taotletavate eesmärkidega, mis seisnevad kodanike osaluse julgustamises ja liidu ligipääsetavamaks muutmises, tuleb komisjonil kavandatud EKA registreerimise tingimust tõlgendada viisil, mis hõlbustab EKA lihtsat kasutamist kodanike poolt.

Nii nähtub määruse nr 211/2011⁵ artikli 4 lõike 2 punkti b sõnastusest, et enne registreerimist tuleb komisjonil teha tema käsutuses olevate asjaolude alusel kavandatud EKA eseme ja eesmärkide esialgne analüüs, et kindlaks teha, kas kavandatud EKAs välja pakutud meetmed ei jää ilmselgelt välja komisjoni volituste ulatusest; seejärel on täpsustatud, et põhjalikuma analüüsi läbiviimine on ette nähtud kavandatud kodanikualgatuse registreerimisel. Selle kohta märkis Üldkohus, et see, et komisjon otsustab kavandatud EKA registreerida – mis eeldab sellele esialgse hinnangu andmist õiguslikus plaanis –, ei määra ette ära komisjoni hinnangut, mille ta annab määruse nr 211/2011 artikli 10 lõike 1 punkti c alusel vastu võetavas teatises, kus fikseeritakse tema lõplik seisukoht, kas vastuseks EKA-le õigusakti ettepanek esitada või mitte.

Käesolevas kohtuasjas tuvastas Üldkohus, et kavandatud EKA lisas loetletud õigusaktid panustavad ilmselgelt esiteks sellesse, et saavutada liidu üldeesmärk tagada vähemusse kuuluvate isikute õiguste austamine, ja teiseks aitavad otseselt kaasa veel ühe üldise eesmärgi saavutamisele, nimelt kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse järgimisele ja edendamisele liidus.

Selle kohta täpsustas Üldkohus, et komisjoni otsusest ei tulene, et sellega tunnustati liidu üldist seadusandlikku pädevust vähemusrahvustesse kuuluvate isikute õiguste kaitse valdkonnas, vaid üksnes seda, et vähemuste õiguste järgimist ning kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse tugevdamist kui liidu väärtusi ja eesmarke tuleb arvesse võtta liidu tegutsemisel valdkondades, mida kavandatud EKA hõlmab. Sellega seoses märkis Üldkohus, et põhimõtteliselt ei tohi miski takistada komisjonil esitada konkreetsete aktide ettepanekuid, mis – nagu käesoleval juhul – on

² Üldkohtu 3. veebruari 2017. aasta otsus *Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe vs. komisjon* (T-646/13, EU:T:2017:59).

³ ELL artikli 5 lõige 2 ja määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punkt b.

⁴ ETL artikli 296 teine lõik.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT 2011, L 65, lk 1).

mõeldud täiendada liidu tegevust tema pädevusvaldkondades, et tagada ELL artiklis 2 nimetatud väärtuste järgimine ning ELL artikli 3 lõike 3 neljandas lõigus ette nähtud kultuuriline ja keeleline mitmekesisus.

Pärast põhjalikku analüüsi lükkas Üldkohus seejärel tagasi Rumeenia argumendid, mille kohaselt ei aita kavandatud EKAs esitatud erinevate õigusaktide ettepanekute soovid kaasa liidu tegevusele asjakohases pädevusvaldkonnas seatud eesmärkide saavutamisele.

Teisena, vaidlustatud otsuse põhjenduse osas märkis Üldkohus eelkõige, et kuigi ELTL artiklis 296 nõutud põhjendus ei tähenda põhimõtteliselt seda, et otsuse vastuvõtjal tuleb esitada põhjendused, mille alusel ta jõudis asjasse puutuva õigusnormi teatud tõlgenduseni, ja kuigi piisab sellest, et nimetatud institutsioon esitab olulist tähtsust omavad asjaolud ja õiguslikud kaalutlused otsuse ülesehituses, on vaidlustatud otsuses igal juhul esitatud õiguslikult piisavalt need põhjendused, mille alusel otsustati kavandatud EKA osaliselt registreerida.